

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL TĂRĂNESC

Red. și Administrația:

Str. Gh. Barițiu No. 1,
Telefon: No. 14 — Orăștie.

Apare săptămânal sub îngrijirea

unui comitet de redacție,

Director: Dr. ALEX. HERLEA

ABONAMENTE:

pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei — pe 1 an 120 lei,
pentru țărani 50 lei pe an, pentru Inst. și Aut. 200 pe an,
EXEMPLARUL 2 LEI.

Lupta pentru program.

De: Dr. Alex. Herlea.

Am asistat săptămâna trecută la conferința dlui Virgil Madgearu ținută în sala prefecturii din Cluj, — în care a vorbit de „românizarea vieții economice”. Această conferință m'a dus la o seamă de concluzii care pentru mine luminesc, bine de tot, aspecte importante ale fenomenelor politice prezente.

Din conținutul conferinței am constatat că data pe plan politic se conturează și în țara românească lupta între stânga și dreapta, — pe plan economic și social între aceste două direcțiuni nu se dă nici un fel de luptă. S'ar trebui să constat o realitate interesantă, că între stânga și dreapta pe plan economic și social la noi nu se dă nici o luptă, nu fiindcă dreapta ar preconiza unele reforme de stânga și că s'ar întâlni în această ordine de interese așa cum se întâmplă în cele 2 state dictatoriale statul fascist și statul hitlerist. — ci fiindcă toate partidele care reprezintă dreapta în țara românească, pe linia preocupărilor pentru probleme economice și sociale, prezintă un vid absolut, — sunt de tot goale în interiorul lor. Adevărul este că ne duce la constatarea că partidul național-tărănesc în această ordine nu are adversar, — fiindcă pentru adversarii săi de dreapta sunt inexistente asemenea probleme.

Dacă observăm mai de aproape puternicele organizații de dreapta din Italia și Germania constatăm că prezintă o întregă gândire, un întreg sistem, asupra problemelor în ordinea economică și socială, — deși caracteristica lor principală rămâne totuși forma de executare a planurilor lor, — rămâne deosebirea lor de noi în ordinea politică, — deosebirea fundamentală între dictatură și democrație.

La noi în afară de, — nefasta expropriere urbană a Dnilor Cuza-Goga și ineficacele proporționalitate a Dlui Vaida, — nu cred că se cunoaște vre-o teză, în această ordine de preocupări, care s'ar fi pus de vre-un partid de dreapta. Nu mai vorbesc de lozincile „România a Românilor și afară cu jidani,” pe cari unii vor să le transforme drept temelie de doctrină și gândire în ordinea economică și socială, — fără însă să determine și făcă să arete opiniuni publice conținutul acestora. — În vederea progresului se presupune însă nevoia examinării și cunoașterii pro-

blemelor în fond, căci numai așa se pot adopta măsurile cele mai proprii, pentru realizarea înfăptuirilor mari.

Dar oare poate crede cineva în mod serios, că aruncând câteva lozinci, cu un conținut neclarificat, și nedefinit poate rezolvi multiplele probleme de stat, cari se pun. Chestia finanțelor publice, chestiunea finanțelor private, a învățământului, a vieții bisericești, a justiției, a agriculturii, a industriei, a comerțului, a sănătății publice și altele, — se rezolvă dela sine?, — s'au prin trimbărea unor lozinci, asupra cărora încă nu s'au documentat nici purtătorii de standard? Este evident, că încurajarea acestor direcțiuni politice, înseamnă haos și disordine în loc de progres.

Dar oare alte probleme de mai mare ansamblu pentru viața unei națiuni se rezolvă prin asemenea lozinci. Se rezolvă chestia corupției, — și spețării din Țara românească?, — se rezolvă chestia primatului românesc în viața economică? În cazul cel mai bun, — mici măsuri ce s'ar lua, — n'ar fi decât paleative, — iar problemele de fond ar rămâne neatrinse, deosemena fel, cum doctorii veacurilor trecute, nu știau și nu îndrăzneau să se atingă de-o rană mai adâncă.

Când dl Virgil Madgearu a atacat problemele de fond, atunci am simțit senzul luptei mari pe cari o dăm pentru revendicările colective în ordinea economică și socială.

Când dl Madgearu a pus chestiunea etalizării marelui industriei, statificarea gazului metan, a cărbunelui (desigur și a aurului), a industriei de armament, politica de credit etc. și a arătat printr-o cercetare analitică mijloacele de realizare și rezultatele cari le-ar da aplicarea acestor puncte din programul Partidului Național-tărănesc, pe toți ne-a impresionat în mod vădit, deosebirea între noi și partidele de dreapta.

Dar oare tineretul intelectual român și studențimea noastră universitară, nu simțeste nevoia să adâncească aceste probleme?, nu înțelege existența organică a acestor probleme în viața societății omenitești?, sau cum se explică absența unora dintre ei din mișcările unde se pun problemele de fond?, și ușurința cu care se înregimentează în mișcări cari nu le cer aprofundări de pro-

(Continuarea pag. 2).

Noi luptăm pentru înălțimea românilor și pentru întărirea bisericii creștine, cu deosebirea că luptăm pe calea științei și a învățaturii, — și credem că drumul ales de noi duce mai repede la scopul dorit.

+ Dr. Toma Vasinca a murit.

Decedatul a fost primul prefect român al județului Hunedoara.

Încă nu s'a răcit țărâna de pe mormântul fruntașului bărbat Șelaru, când f'ru telefonice ne aduce vestea tristă despre moartea lui Toma Vasinca notar public în Hațeg.

Generațiile mai tinere, poate, nu-l cunosc încă. Acela însă, cari am trăit sub regimul asuprirei ungurești, știm ce valoare națională a pierdut județul nostru prin moartea lui Vasinca. El este din pleiada acelor advocați înfăcrași și iluminați de idealul național, cari alături de regretatul Bontescu și alți fruntași au răscolit conștiința națională a poporului nostru, cheltuind cu dăruire energie, tineretii lor în slujba idealului urmărit de partidul național.

Toma Vasinca a fost unul dintre vis oarșii devotați ai idealului național, care și în războiul mondial a înțeles să lucreze pentru înfăptuirea lui. Ca ostaș lăraș în armata ungură a animat pe românii pentru cauza națională românească, picurându-le în suflet nădejdea înfăptuirii României Mari. Iar când secontarau posibilitățile realizării ei, n'a pregetat a trece la Ruși, ca să lupte în rândurile voluntarilor pentru izbăvirea acestui vis, cu toate riscurile și cu toate sacrificiile, ce comportă a astfel de hotărâre.

Reintors din război ca voluntar român a fost incredințat de Consiliul dirigent să preia conducerea județului Hunedoara, în calitate de prefect, ca să organizeze administrația românească. El a fost prin urmare, primul prefect român al jud. nostru.

Fundu-i însă sănătatea simțitor sdruincinată și precipitându-se schimbările în viața noastră politică, s'a retras în slujba de notar public al Hațegului unde, în al 62 an al vieții sale, l'a ajuns destinul morții la 23 l. c.

Om întreg din toate punctele de vedere, expresia cea mai reușită a caracterului ardelenesc, lasă în urma sa durerea familiei iubitoare și regretete tuturor românilor din județ. Dumnezeu să răsplătească ostenețele făcute în slujba neamului, iar noi să-i păstrăm amintirea, lăud pilda de devotament de la Dumnezeu. El a dat tot ce a avut neamului său, în schimb nu a luat de la neamul său nici o sâmbă cât ar fi fost necesar pentru asigurarea materială a familiei.

Întâ de ce a fost un român mare și iată pentru ce ne doare că nu mai este!

V. P.

Vorbirea rostită de dl Ioan Pestulache, șef judecător la sediul defunctului Dr. Toma Vasinca.

Indurerată Familie,
Intristată Adunare,

Când umbra unui amurg de iarnă se lăsa molcom peste Hațeg, aripa neiertătoare a morții smulgea din mijlocul nostru pe Drul Toma Vasinca și, în aceeași atmosferă tăcută, durerea pierderii lui se prelingea în sufletele cernite, cu dăruire clopotului de seară.

Infiorași de șgaduitoarea veste, pașnicii locuitori ai Hațegului împărțeau durerea iar gândul morții n'o încăpea în sufletele lor.

Și totuși Dr. Toma Vasinca trecuse pragul vieții pământești în nemărginita durere a unei soții neconsolate și a copiilor ce-l mângâiau fiecare din ultimele clipe ale sbruciumatei dar eroice sale vieți.

Cu el dispore încă un martir din falanga marilor înaintași în sufletul cărora naționalismul era un creș, iar jertfa o dogmă a vieții, caracter călăt în lupte de înălțare frumoșii ce au contribuit atât de mult la făurirea „României Intregite”.

Sflet de aleasă calitate înzestrat cu tenacitatea voinței negovăelnice, conștient în fiecare clipă de rolul ce-l incumbă situațiile, trece cu un avânt demn de cea mai mare admirație din rândurile armelor streine sub faldurile tricolorului pentru care se jertfise stăpâna înaintași, în minte purtând iocul marilor eroi legendari nu-și găsește astămpăr până când visul milenar „Unirea Românilor” nu o vede implinită.

Iar în clipa în care acest vis s'a tradus în realitatea de neagrăta frumoșete, Dr. Toma Vasinca este desemnat primul Prefect Român al Hunedoarei în România Intregită.

Namit Notar Public în Hațeg cu satisfacția ce și-o dă datorită implinții, câmpuri noi de activitate răsar în mintea omului de inițiativă și energie, înființază „Astra” filială locală și strădania lui nu găsește astămpăr, de cât atunci când dăruiește Casinei R mâne local propriu, ce pe drept ar trebui să-i poarte numele.

Activ în toate domeniile binei public este un model de viață familiară.

Când ocupațiile îi dăruiesc clipe libere, aceste nu-l aparțin, le dăruiește din plin sufletului său, unei soții aderată până la divinitate și ingera-

șilor săi copii iubiți în toată accepția cuvântului până la limita ființei lui însuși.

Acesta a fost Drul Toma Vasînca. Moartea sa lasă un gol imens zălituri de o nesfârșită durere.

Nu vom mai auzi glasul lui armonios, gata ori când, cu un sfârșit bun.

Nu vom mai vedea chipul lui bând purtând de mână pre vreg-unul din scumpul săi copii, nămg'iată sa soție nu-și va mai găsi sprijinul său suflesc în timp ce lăgerașii lui dragi vor căuta zadarnic chipul de sfânt a

tatălui lor.

Ne rămân realizările faptelor și icoana unei vieți.

Păstrând în suflete acestea în numele Ministerului Justiției, Magistratilor, și Funcționarilor Judecătorești cât și îndurerărilor membrii ai Cercului Juridic de pe lângă Judecătoria Hațeg, al cărui membru în Comitet a fost mă în h'n cu smerenie în fața rămășițelor pământești ale Drului Toma Vasînca zicându-i Dumnezeu să l odhnească în pace iar memoria să-l fie veșnică".

Perceptorii groaza satelor.

De când ministerul de finanțe a dat ordin ca agenții fiscali să se legitimeze și să aibă întotdeauna la ei carnetul de identitate, — iată ce caz nemiapom nu s'a întâmplat mai zilele trecute, la ocolul silvic din Petroșeni cu conducătorii posesoriatului Crivadia.

Președintele posesoriatului, Gb. Voșgan și cu membrii consiliului de administrație, în urma vâzării unei păduri a posesoriatului, cu scopul ca din banii rămași să se zidească biserică nouă, s'au prezentat la ocolul silvic ridând suma de 243 000 lei, din care achitând toate datorile și făcând depunerile cerute de lege au mai rămas cu suma de 46.000 lei. Au anunțat apoi percepția Petru din partea căreia s'a și prezentat agentul Magda Petru căreia i s'a achitat în trezgar restanța și impozitul până la zi, în sumă de 23.102 lei.

Conducătorii posesoriatului au mai rămas cu suma de 22 900 lei și pe când numărău acești bani, făcându-și socoteala că mai aveau să achite încă măsuratoarea pădurii, salariile restante de ani ale personalului și publicațiile în gazeta oficială, se repezede asupra lor, ca ului asupra prezii, percepția ul Magda din Petru însoțit de un domn necunoscut facă în rugăne, dar pe care-l dădea drept șef controlor, să le ia și banii cari le

mai rămăseseră, motivând că are ordin de propriere pentru niște datornici particulari și pentru unii dela calea ferată. Când au văzut că așa nu reușesc au început au vrut să ne ia banii pentru niște datornici particulari. Noi numai prin plecarea repede eu și consiliul după mine am reușit să ștergem pe ușe afară că se întunecase și ne era teamă că ne vor lua banii cu forța."

Președintele și cu consiliul scâpsți numai prin fugă de acest atac iată ce a declarat din cuvânt în cuvânt: „Aproape cu forța au vrut să ne ia banii pentru niște datornici particulari. Noi numai prin plecarea repede eu și consiliul după mine am reușit să ștergem pe ușe afară că se întunecase și ne era teamă că ne vor lua banii cu forța."

Iată ce fel de apucături a făcut pe ministrul de finanțe să dea poruncă să se legitimeze agenții fiscali și să nu se mestece unii în circumscripția celuilalt și iată ce pătește o bisă comună străcă ce avea nădejde să-și clădească biserică nouă, dar din suma de 243 000 lei, după ce stoarșă de diferite cheltuieli, depuneri la stat, reșe, impozite etc. se mai alege cu 22 000 lei, dar și pe aceia agenții fiscali vreau să i ia cu puterea măsură și cu amenințări. Așa i sub domina „liberalilor" toate titlurile își încearcă norocul și dau „lovitura!"

CORESP.

Lupta pentru program.

(Continuarea din Pag. 1-).

blemă?, ci le cer să manifeste cu prezența lor anostă pe marginea planurilor lor ascunse, pentru răsturnarea actualii ordini politice din țara românească. Tare ași fi mândru și mult ași simți înălțându-se, tinăra intelectualitate românească sau ardeleană, dacă am vedea-o preocupându-se de probleme de fond și ar lepăda tradiționalismul pseudoheretic în care ei doni sa-i întuiască toți exploataorii creștinismului și a naționalismului de paradă. Tare ne doare îndepărtarea de adevăr a unei părți a tinerei intelectualități ardeleni, când bine este știut că toți acei ardeleni, cari azi facem politica partidului național-fărănesc, suntem Români și creștini, suntem dintre aceia cari se găseau pe prima linie în lupta națională dinaintea de unire, — și aceia cari am luptat pentru înălțarea bisericilor românești, fiindcă avem corștunța, că și atunci, că și acum, înălțarea și întărirea bisericii — însemnează înălțarea și întărirea Neamului.

Ei menfestă pe stradă, — noi ne retragem în bibliotecă și laborator. Ei cultiva violența, — noi cultivăm cercetarea științifică și documentarea. Naționalismul lor este unul de paradă, profesat de ochii lumii, — naționalismul nostru se întemeiază pe adâncirea problemelor primatului românesc. Creștinismul nostru este unul sincer și adânc pătruns în su-

fletele noastre, — creștinismul lor este unul demagogic din care încearcă să bată monedă. Noi luptăm pentru realizarea unui program, adânc pătrunși de conștiința răsunăderii în fața țării și a istoriei, — iar ei nu pot înfățișa țării nici cel mai minimal program de realzări, fiindcă nu-l au și mai ales fiindcă acestia nu intră în preocupările lor.

Și es fel am înțeles tot mai bine că noi dăm o mare luptă pentru înfăptuirea unui program de stat, — prin realizarea căruia se poate junge la romanizarea adevărată și a vieții economice și în general la romanizarea tuturor aspectelor vieții din țara noastră.

În această luptă pentru program conștința răspunderii pentru direcția în care îndrumăm organizarea societății, — și conștiința răspunderii pentru realizarea acestui program, ne va duce la biruință sigură. Această biruință nu va fi una trecătoare, ci una de lungă durată, fiindcă problemele cari le punem noi, sunt organice într-o viață de stat și se găsesc eșezate pe căile înaintete a e gândim veacului prezent, purtând în ele tendința pe manentă spre progres.

Iată de ce avem certitudinea că bună luptă dăm, care ne va duce neapărat, la împlinirea dorințelor noastre de mai bine pentru Țară și Nețune.

Care este deosebirea între d-nii Mihalache-Maniu de-oparte și Vaida-Vlad de altăparte.

Trebuie să facem această comparație, fiindcă d-nii dela Frontul Românesc mereu ne acuză, că noi ne-am cădășit cu străinii și cu comușii și că luptăm în contra creștinismului și a bisericii.

Ca să punem odată capăt la aceste alureli a unor ticăloși de rea credință, dăm aici alăturat un tablou comparativ:

D-nii MIHALACHE și MANIU.

Luptă pentru libertate.

- Amândoi oameni săraci.
- Luptă pentru cel muș și săraci.
- A luptat pentru reforma agrară, c nv rsiune, cooperatie etc.
- Luptă pentru statficarea unora din f bici și binci.
- Dl Maniu luptă pentru morală creștină.
- Dășii nu sunt în nici un Consiliu de administrație, — nici măcar românești, de nimeni evre și.
- Dășii vreau expropierea și etatizarea lesăși a capitalului industrial.
- Luptă pentru realizarea vieții cu adevărat constituționale.
- Ei reprezintă demnitatea națională.

D-nii VAIDA și VLAD.

Luptă pentru dictatură.

- Avândoi oameni bogăți.
- Luptă pentru salvarea capitalului.
- Dl Vlad a luptat în contra reformei agrare și a conversiunii.
- Luptă pentru menținerea marelui capital industrial și bancar.
- Dl Vaida a fost Fran mason ceea-ce a recunoscut ei însuși.
- D Vaida a supt paraie dela Marmar sblank, Dermata și Americano-Român, 3 firme ovrești.
- Dășii vreau să nu se atingă de capitalul evreesc, numai să romanizeze personalul.
- Dl Vaida l-a trimis pe adghiotantul său Tilea, ca să danseze în public.
- Ei reprezintă cea mai patenta lănguire politică, față de factorul constituțional.

Grija școlii:

Ministerul Educației Naționale.

Cu 3-4 zile înainte de deschiderea sesiunii parlamentare s'au dat câteva decrete-legi cari au pus lumina în umire tocmai prin graba cu care s'au făcut. Ne ocupăm aici numai de decretul No. 2539 din 10 Nov. 1936 Acest decret schimbi în numele ministerului Instrucției în acela al Educației naționale și spot arată organele dependente de acest minister și felul cum va fi alcătuit Consiliul general al Educației și al Culturii Naționale, regiunee școlare și cum vor fi conduse acestea. Aproape nimic roa și nici o atribuție în plus, doar atât că revizorii școlari pot da ceva mai multe zile de concediu, adică 15 într'un an. Se arată cum vor funcționa și comisiile de judecată. Și aici puțin lucruri noi. Poțină revoluție (și mai ales morală) spre a se rupe cu unele practici urâte ale trecutului. Te întrebi atunci ce aduce nou această reorganizare, ca s-i zicem așa (căci toate ministerele se tot reorganizează și tot nu dispăre din practica lor ceea ce ar trebui să dispăre). Atunci la ce toată graba nejustificată? Scopul principal care a prietuzi graba aceasta n-se pare ascuns la coada decretului. Liberalii simțindu-se aproape de plecare caută cu orice preț să-și lăturească și asigura oamenii la posturile de conducere și această tentativă e as unsă sub masca sistemizării felului de recrutare a organelor de control școlar. De mult această rană deschisă preocupă în largă măsură, a frământat și frământă pe membrii corpului

didactic. Credeți însă că acestei probleme i-s'a dat măcar în parte deslegarea așteptată de corpul didactic?

Iată cum au fațeles literarii să soluționeze această gravă problemă a învățământului primar:

„Subrevizorii se vor numi — zice decretul — dintre învățătorii de gr. I. cu cel puțin un an de funcționare ca director de șc. primară completă. — Revizorii școlari se vor numi dintre învățătorii de gr. I. cu cel puțin 2 ani de funcționare ca subrevizor școlar sau cu cel puțin 5 ani de funcționare ca director de șc. primară completă. Inspectorii primari se vor numi dintre învățătorii de gr. I. cu un stagiu de revizor șc. de cel puțin 2 ani, precu și dintre profesorii de șc. normale, cu titlul definitiv și cu o vechime de cel puțin 3 ani în învățământul normal — s. a. m. d."

O, cum să știe că sub un regim liberal, director de școală nu poate trăi și exista ca director decât dacă e liberal — credeau cei cu decretul că astfel se vor perpetua numai ei. Curat sectarism politic. Și dacă mai adăugăm că l-a eritate cerută de liberalii unui director de școală e ilchelsmul, ne putem închipui ce educație națională se va desvolta și pe mai departe la corpul didactic primar. Ce caractere vor forma noile generații! Dar asta-i nimic! Auziți mai departe: „Numirea organelor de control se face cu titlul provizor. După 3 ani de funcționare cu acest titlu pot fi confirmate ca inamovibile". Adecă iată tînta principală a

decretului! Urmăreau, nici mai mult nici mai puțin, numai să-și facă inamovibili pe cei numiți de ei, în această și în trecutele guvernări!

Și aceasta se numește scoaterea politice din școală anunțată de doctorul Anghelescu cu stătea surle!

De unde se poate vedea aici preocuparea de a selecționa valorile sau măcar oameni de emeni și integri pentru misiunea stăi de delicată a controlului în învățământul primar? Acestea nu contează nimic! Priaci-

palul e să fie făcuți inamovibili acei pe care prefectul lor din acest județ și alți oameni ai regimului din alte părți, în școlări și în forări publice le-au făcut portretul așa cum l-au făcut și la care n'am văzut încă pe nici unul din ei reacționând. Se vede că li-s'a potrivit portretul, cu realitatea, deaceia au înghitit toți, mulțumiți de a putea rămânea pe mai departe acolo unde sunt cocoșați.

Ionel Barna.

Ce răspund preoții conștiinței și cinstitii!

O interesantă scrisoare a Duhovnicului d-lui Ion Mihalache.

„Dreptatea” din Capitală scrie: Preoții au primit individual câte o „somație” din partea unei așa zise „asociații studentești” pentru a părăsi partidul d-lui Mihalache, care e „comunist”, distrugător de icoane etc. sub amenințarea că astfel preoții vor fi declarați „dușmani ai Bisericii” etc.

Prin această somație Preotul Ioan N. Popescu din com. Dobrești-Muscel a trimis „somațiunea” d-lui Rector al Universității din București însoțită de următoarea scrisoare:

Domnule Rector!

Sunt un preot de țară, care niciodată n'a aspirat să polemizeze ori să-și facă numele cunoscut în gazetă; totuși, acum iau îndrăzneala să vă remit dvs. această „somație” ce mi-a primit-o dela o asociație studențească, asupra căreia îmi închipui că trebuie să priveghese purtarea dvs. de grije.

În această „somație” mi se cere să ies fedat din partidul național-țărănesc al d-lui Ion Mihalache, care e comunist și vrea distrugerea icoanelor; altfel, voi fi declarat dușman al Bisericii și al Neamului și tratat ca atare...

Dacă ași fi avut încrederea în buna lor credință, le-aș fi trimis-o înapoi cu observația că greșesc în aprecierile ce le fac asupra unui om; că eu, care sunt Duhov-

nicul d-lui Mihalache, am dreptul să cunosc mai bine sufletul Dumnealui și să îl cunosc mai ales din faptele d-lui, din râvna ce a pus ca să ne reconstruiască Biserica, din frecventarea regulată și Predicilele sale religioase...

Cum lasă în această circulară se vede prima ce o pun în atârțarea dușmaniilor între fiii cei mai buni ai aceluiaș neam, — ca să nu mai vorbesc de făcerea criminală de asasinat moral, — m'am gândit că e bine să v'o trimit dvs. care poate nu cunoșteați manifestările distrugătoare de coeziune națională a acestor tineri răstăciți, pe cari mulți oameni serloși le judecă cu ușurință...

Mă socotesc în dreptul meu de a o face, într-o cât eu am depus un jurământ sacru cu ocrizia Preoției ca voi apăra Biserica lui Christos și nu permit ce'or ce nu s'au învrednicit de Darul Preoției să împlăzească asupra conștiinței mele, care îmi dictează în ce fel și cu ce persoane voi apăra Biserica lui Christos.

Poate că Rectorul va avea ceva de zis în această chestiune.

Vă rog să primiți d-le Rector, asigurarea deosebitului meu respect

Preot Ioan N. Popescu
Com. Dobrești-Muscel.

Mari nemulțumiri în legătură cu taxele comunale pe iluminatul public la Petroșeni.

A produs o mare nemulțumire faptul că primăria orașului nostru prin comisia sa interimară a făcut un regulament în baza cărui au impus salariile tuturor funcționarilor de stat și particulari cu taxe pentru iluminatul public, care atîng destul de dureros salariile ce'or mai mulți și așa mic și nefadestultoare cu sume

de 200 până la 1500 lei, atunci când cei mai bogăți și mai mari comercianți de pe strada principală, — beneficiari de fapt ai iluminatului feric din Petroșeni, — nu plătesc taxe de iluminat mai mari de 600-700 maximum.

În contra acestor impozități voi declară ap. l. CORESP.

Liberalii iarăș scumpesc călătoriile cu trenul.

Potrivit noilor tarife feroviare care se aplică din Martie a. c. călătoriile pe CFR se scumpesc iarăș. Deasemeni sunt prevăzute majorări și la tariful transporturilor de mărfuri și coletărie — majorare care va avea serioase repercursiuni asupra mărfurilor ce se destăie pe piața comercială.

Unirea generală a industriei din România, a și început de mersu-

rile corespunzătoare pentru direcțiunea căilor ferate, să revizuiască tarifele pe cale de aplicare.

Toată lumea ar trebui să protesteze contra exemplului tarifulor, fiindcă s'a dovedit că trenul căștigă mai bine când tariful e mai ieftin, având trafic și circulație mai mare. Liberalii însă această n'o înțeleg nici la el contează numai stărcerea banilor dela popor.

Simbriașii dlui Aurel Vlad iarăș nu-și încap în piele

Noi știm prea bine, că la gazeta „Solia Dreptății” scriu niște oameni cari nu militeză pentru acțiunea politică a Frontului Românesc decât pe parale. Sunt simbriașii d-lui Aurel Vlad. Deși am fost informat că dl Aurel Vlad le-a interzis ca să mai scrie în modul cum au scris împotriva partidului nostru, — în ultimul număr al „Soliei Dreptății” am văzut că din nou atacă partidul nostru în mod nesocotit.

Dela oameni fără nici o răspun-

dere socială și politică, nu ne surprinde, — fiindcă opinia publică și așa știe cine sunt și știe cât temei se pune pe părerea lor, — noi ținem numai să-i atragem atenția d-lui Vlad că iarăși să începe cu cuvinte „parlamentare” în gazeta sa și că noi nu ne simțim deloc obligați să i-le suferim și astfel să nu se mire când își cepăță răspunsul prompt. Dănsul personel și nu simbriașii săi.

V. A.

Vaidiștii dela „Solia Dreptății” cultivă sistematic minciuna.

Nu este prilej, pe care oamenii d-lor Vaida și Vlad să nu-l exploateze de rea credință și prin minciună hulind Partidul Național-țărănesc. Astfel în ultimul număr al „Soliei Dreptății”, se scrie că dl Madgearu, când a ținut o conferință la Oradea Mare, săptămâna trecută, a fost lovit cu ouă clocite, astfel că a trebuit să-și întrerupă conferința. Aceasta-i o mare minciună, fiindcă de fapt s'au aflat niște derbedei cari au

dat cu ouă, numai că în loc să-l lovească pe dl Madgearu, l-au lovit pe P. S. Episcopul ortodox Dr. Niccolae Popovici, — când apoi poliția i-a prins pe derbedei și s'a aflat că erau niște studenți chiar din seminarul P. S. Episcopului Popoviciu. Dl Madgearu, bineînțeles, și-a continuat conferința până la sfârșit ne tulburat.

Acesta-i adevărul!

Din programul partidului național-țărănesc.

Politica cooperatistă.

Rostul cel mai de seamă al cooperatizării românești, în împrejurările de față, trebuie să fie sporirea veniturilor scăzute ale gospodăriilor țărănești, precum și scoaterea producătorilor de sub jugul exploatareii capitaliste.

La aceasta se poate ajunge prin organizarea temeinică a cooperativei de credit, de producere, de aprovizionare și de desfăcure a produselor de tot felul a gospodăriilor țărănești. Cu ajutorul acestor cooperative vor putea fi înlăturați mijocitorii și samsarii, jungându-se la prețuri bune pentru producători și, în acelaș timp, omnești pentru consumatori.

Clasa mijlor mijlocii și din orașe va trebui să fie organizată și ea cu ajutorul unor cooperative de credit, de vânzare, de aprovizionare în comun cu materiile prime și cu uneltele de care au nevoie. Mașini și instalații mai scumpe vor fi cumpărate pe seama unei cooperative speciale, pentru folosirea lor în comun, iar unele furnituri mai mari vor putea fi asemenea preluate și executate prin cooperative speciale.

Prin organizarea acestor cooperative, muncitorii se vor bucura într-adevăr de roadele muncii lor.

Muncitorii salariați din fabrici și din mine (industrie) vor fi ajutați să se organizeze în cooperative de muncă, care este forma cea mai potrivită de exploatare a bunurilor din averea obștească (păduri, mări, ape etc.)

Toate aceste cooperative ale producătorilor țărani și orășeni, trebuie să stea în strânsă legătură și să lucreze mână în mână cu cooperativele consumatorilor.

Făcând legătura între diferitele feluri de cooperative, pe centre și ca-

tegorii, astfel vor fi împărțite bogățiile și câștigurile între oameni.

Pentru a da cooperatizării putința ca să ajungă un astfel de instrument de transformare a bogăției naționale, potrivit structurii social-agrară a țării, organizarea ei se va face în modul următor:

a) Înainte de toate vom avea grijă ca să organizăm cooperativele de valorificare (vânzare) pe regiuni și pe specialități: cereale, vite, fructe, ouă, viuri, lemn etc.

Se vor construi depozite (magazini) proprii pentru aceste cooperative.

Se va face o strânsă legătură între cooperativele de valorificare și între cooperativele de credit, după anumite reguli.

Depozitele (magazinele, silozurile) de produse agricole vor fi înscrise cu toate cele trebuincioase, pentru ca alegerea (sortarea) curățarea și păstrarea cerealelor, (porumb, grâu, orz, secară și ovă), precum și al altor mărfuri (produse) agricole, asemenea și împachetarea unora din ele, să se poată face în cele mai bune condițiuni.

b) Toate aceste cooperative de valorificare (vânzare) vor fi organizate, în vederea exportului, într-o centrală puternică, cu mai multe secțiuni, pe sorturi de produse. Finanțarea acestei centrale se va face cu ajutorul sistemului de varante, despre care am vorbit la capitolul credit.

Centrala de Credit Cooperatist va fi îndatorată să dea credite înainte de toate unităților cooperative de producție și valorificare, și numai la urmă de tot persoanelor singurătate.

Organizațiile cooperative vor colabora la construcția și înzestrarea cu toate cele trebuincioase a depozitelor și magazinelor moderne.

Abonați „Solia”

ȘTIRI.

CĂSĂTORIE. Anunțăm cu neapăsărită bucurie, că distinsul tânăr dl. avocat Valeriu D. Martin din București, — fiu al orașului nostru, — își va celebra căsătoria religioasă cu doamna Vivy D-dula din București, în ziua de 31 Ianuarie 1937, — în București.

Urăm pe această cale și tinerilor căsătorii și familiilor lor, cea mai deplină fericire și bucurie.

NOU BIROU ADVOCATIAL. Dr. Coriolan I. Popescu și-a deschis biroul advocatului în Hațeg, Strada Regina Maria No. 1. (În curtea hotelului „Mielul de Aur”).

SOCIETATEA FEMEILOR ROMANE DIN ORĂȘTIE anunță, că Balul costumat din ziua de 13 Febr. a. c. se amână pe data de 20 Febr.

BALUL SOCIETĂȚII DOAMNELOR ROM. DIN HUNEDOARA, va avea loc în seara zilei de 31 Ian. a. c., în saloanele Casinei Uzinelor.

BALUL PARTID. NAȚIONAL-TĂRĂNESC DIN ALBA IULIA, va avea loc în seara zilei 31 Ianuarie a. c. în Alba-Iulia.

† **IOAN POPOVICIU.** Anunțăm cu durere că Mercuri în 20 Ianuarie 1937 a încetat din viața la comuna Turmaș Ioan Popoviciu în etate de 72 de ani. Defunctul a servit biserica sa timp de 50 de ani fiind cantor la sft. biserică ort. rom. din Turmaș.

Inmormântarea a avut loc în ziua de Joi 21 Ianuarie 1937 la ore 2 p. m. în cimitirul ort. rom. din Turmaș.

Defunctul a fost unul dintre cei mai venerați și cei mai vrednici țărani din acest ținut, fiind cunoscut și stimat de toți aceia cu cari a trăit împreună. El a fost o piatră de temelie între săteni, — și în viața sa privată și în viața sa publică stăd totdeauna stâlpi necintinți lângă vechiul său partid național-tărănesc.

Defunctul a fost tatăl dlui Aurel Popoviciu președintele organizației noastre din Turmaș și a dlui Inv. Popoviciu din M. rinoești.

Și noi dorim familiei mângâiere și spunem Dumnezeu săl odihnească în pace pe defunct.

SE VA SERVI DUMINECĂ, în 31. I. c., în ambele biserici românești din localitate, câte un parastas pentru odihna sufletului lui Ionel Moța, distinsul fiu al orașului nostru.

JOIA NU VA MAI FI ȘCOALĂ. Ministerul Educației Naționale (al școlilor) a hotărât, că începând cu luna Februarie toate liceele din țară să nu mai pună cursuri Joia. În schimb această zi va fi dedicată străjii, cercetății și premunării.

SPĂRȘITUL LUMII. E plină lumea de proroci și în zilele noastre, cum au fost și în alte vremuri, de mult trecute pe apa Sâmbetei. Toți sunt curioși la felul lor și când nu sunt încercări să se facă, prin ciudățeniile pe cari ni le prorocesc. Așa acum un oarecare Mr. Brown a prorocit că lumea se va nimici cu totul peste 185 de ani. De ce? El nu știe de ce. Fundcă, zice el, pământul nostru mai poate hrăni 5 miliarde de locuitori. Peste acest număr nu se va putea crece cu nimic și când ultima îm-

bucătură se va isprăvi, stanci toți oamenii cari vor mai fi, vor muri de foame. Grozăvenia aceasta se va întâmpla după socota acestui proroc în anul 2072. Oare s'asteptăm plină vremea ca să-i dăm dreptate?

FEMEE CARE SIMTE ÎNAINTE CUTREMURILE DE PĂMÂNT. În Londra, care e capitala Angliei, trăiește o doamnă cu numele Hilda Baston, care simte înainte de a se produce vreo mișcare, cutremurul pământului în orice parte a lumii se va produce el Simtele după care simte ea lucrul acesta sunt niște dureri de șale, de cap și de gât, cărora le urmează apoi un somn adânc ce ține 24 de ore, după care se deșteaptă terș cu puternice dureri de cap. Paterea aceasta de simțire din-a Baston o are de 20 de ani și mai puternică decât o iăd i-a fost atunci, când s'a produs marele cutremur de pământ din India.

O FATĂ DE 11 ANI, CĂPETE NIE DE BANDĂ DE HOȚI. În America poliția din Conney Island a prins o bandă de hoți, care era formată din 11 copii. Căpetenia bandei este fetița Glory Domot, în vârstă de 11 ani. Banda a făcut o mulțime de spargerii și chiar tâlhării la drumul mare. Toți membrii bandei au fost închiși în închisorii anumite pentru copii.

VIȚEL CU ȘASE PICIOARE. O vacă a gospodăriei N. colae Burete, din comuna Bojoreni, județul Văcea, a făcut un vițel mort, care avea șase picioare, iar coada era crescută la piciorul drept dinapoi.

CÂT AU ÎNCASAT CĂILE FERATE ÎN ANUL 1936? Regia autohtonă a Cfr.-ului a publicat o statistică despre încasările lunare pe anul 1936. Puse alături de încasările pe 1935, cele de pe 1936 au sporitură de lanș. În total Căile ferate au încasat din taxele de transport pentru călători, mărfuri etc. suma de 9 miliarde 127 milioane 919 mii 214 Lei. Cu 894 milioane 598 mii Lei mai mult ca în anul 1935.

COPIL CU UN SINGUR OCHIU. O femeie, cu numele Floarea Cristea Duncof din Zmăcea, în vârstă numai de 20 de ani, a născut într'una din zilele acestea un fecioraș, care a a fost de toată minunea, fundcă a avut numai un singur ochiu, în mijlocul frunții. Noua născutul, deși se grăbise să vină în lumea noastră, căci fusese născut fără de vreme, după cum se spune, totuși n'a zăbovit mult printre noi, ci tot așa de grabit, după câteva ore de trai, și-a achis mândrețea de ochiu, plecând într'alta lume mai bună.

PATRU GEMENE. În Rusia într'un spital din localitatea Cherkov, o femeie cu numele Akatjev a născut patru fetițe gemene. Alături mama că și fetițele sunt deplin sănatoase.

PREOT STRĂPUNS CU UN CUI ÎN PIEPT. În ziua de 10 Ianuarie în comuna Vad din jud. Făgăraș s'a săvârșit o îndăzneță facerare de omor asupra preotului Ion Oniga. Lucrul s'a întâmplat la felul următor: Țăranul Lazar Cucu avea o depunere de 123.000 Lei la banca Economia din comună și s'a dus la părintele

Oniga, când acesta, fiindcă era casier, era la biroul băncii și-l-a cerut banii. Părintele nu l-a putat implini dorința, fără consimțământul consiliului băncii Lazar Cucu văzând că însădar mai stăruie, a scos un cui de grașă, pe care-l avea la el, și i-l-a împănțat preotului în piept. Anunțati fiind jandarmii și doctorii, preotul a fost îngrijit de doctorul Kutz iar pe Lazar Cucu jandarmii l-au dus la noi, pentru a fi supus cercetărilor. Urâtă purtare din partea acelu om nenorocit.

ANUNȚ. În biblioteca Partidului Național-Tărănesc au apărut până în prezent următoarele broșuri:

1. **ION MIHALACHE:** Adâncind brazda, 80 pagini, 10 lei.

2. **Prof. G. RĂDULESCU-MOTRU:** Ideologia Statului Român, 46 pagini, 5 lei.

3. **ION MIHALACHE:** Tărănism și naționalism, 46 pagini, 5 lei.

4. **P. P. SUCIU:** Tărănism și doctrinele de import, 34 pag. 5 lei.

5. **Prof. VIRGIL MADGEARU:** Doctrina Tărănismului, 62 pag. 8 lei.

6. **Programul P. N. T.** redactat în grai popular, 102 pag. 10 lei.

7. **Prof. G. ZANE:** Tărănismul și organizarea Statului Român, 44 pag. 5 lei.

8. **ILARIE DOBRIDOR:** Problema Tinerețului, 64 pag.

Afară de acestea au mai apărut, în Biblioteca tineretului național-tărănesc din Jud. Ilfov, următoarele lucrări, care se află de vânzare în acelaș loc:

1. **Prof. VIRGIL MADGEARU:** Indemnuri pentru Tineret, 31 pagini, 5 lei.

2. **STANCIU STOIAN:** Tărănul în literatura română, 31 pag. 5 lei.

Atragem atențiunea tuturor președinților de organizații județene, a șefilor de sectoare și a tuturor membrilor P. N. T. asupra acestor lucrări folositoare și sfătuim să le cumpere. În felul acesta, citindu-le, își vor putea îmbogăți cunoștințele și își vor putea oferi inimile și credința. Aceste broșuri se găsesc de vânzare la Casa Partidului, în București Str. Clemenceau No. 9 la dl. N. Barșanu.

Cererile se vor adresa în Str. Clemenceau 9, pe numele Casei Partidului Național-Tărănesc. Broșurile acestea se vând numai pe bani gata sau se expediază contra ramburs.

Facem un călduros apel către Domniile președinți de organizații județene să ne dea prețiosul Dlor concurs, cumpărând și răspândind în județul Dlor aceste broșuri din biblioteca P. N. T.

Local de închiriat

potrivit pentru o
Bodegă

afător în casa „Reunionei Meseriașilor Români din Orăștie”, (Str. I. G. Duca) care constă din: Un local de prăvălie și o odă „Separe”, asemenea

pentru sezonul de vară

curte potrivită pentru esternut mese.

Informațiuni mai de aproape la Dnul DUMITRU MARTIN președintele Reunionei.

De arendat

Dau în arendă cu începerea de 1 Ianuarie 1937 moara țărănească cu 2 pietri, situată în comuna Orăștioara de jos.

Informațiuni la subsemnatul: Dr. AUREL BACIU Com. Orăștioara de jos.

Birou de arhitectură

D. Ionescu și I. Ciurdărescu

Arhitecți, studii de planuri și construcții de orice fel. — ORĂȘTIE, Str. Avram Iancu No. 6, și DEVA, Str. Regina Maria No. 11.

Mobilă efină, de vânzare.

Un dormitor din lemn de rozar american, un prânztor din lemn de Palesandru, o garnitură club în stil românesc, un dormitor foarte ieftin, o căldare de aramă, cu cotton. Mai multe tabouri și diferite obiecte culinare.

Informațiuni în Orăștie Str. Mihai Viteazul 34.

ROMÂNIA
Delegatul Judecătorei mixte Orăștie,
No. G. II. 5367—1936.

Publicație de licitație.

Subsemnatul delegat judecătoresc aduc la cunoștința publică că la urma deciziei No. 11563—1935 a Judecătorei mixte Sibiu efectuându-se execuția silită la favoarea următorului Dr. Gheorghe Stois, reprez. prin adv. Gheorgh. Voisau din Orăștie contra următorului din Viaerea, s'a fixat licitație publică judecătorească pentru încasarea creanței de 7470 lei și acces. care se va ține în ziua de 4 Februarie 1937, ora 15 la locuința următorului mai sus arătat, cu care ocaziune se vor vinde mișcătoarele sechestrate anume: 2 scroafe, 2 purcei, 2 dulapuri de sufragerie, celui ce va oferi mai mult, chiar și sub prețul de evaluare care a fost stabilit în 16.400 lei.

O.ăștie, la 20 Ianuarie 1937.
Delegat judecătoresc: Holček.

Caut pentru a cumpăra,

un foliu și alte unelte pentru meșeria de fierar.

Viorel Gavrilă
fierar.

Com. Poiana-Valea Iepil jud. Hunedoara :: ::

Una casă de fer mică de vânzare.

„Cetiți Solia”